

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นองค์ประกอบที่สำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาประเทศ ประเทศใดที่มีประชากรที่ได้รับการศึกษาอย่างถูกต้อง และทั่วถึง ประเทศนั้นจะประสบความสำเร็จในทุกด้านไม่ว่าด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคม และวัฒนธรรม ทั้งนี้เพราะว่าการพัฒนาประเทศไม่ว่าในด้านใด ต้องอาศัยกำลังคนเป็นปัจจัยสำคัญ และกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนากำลังคนก็คือกระบวนการทางการศึกษานั้นเอง (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2526)

จากข้อความข้างต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการศึกษาระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐานของประชากรในชาติ ก็ควรได้รับการพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้นอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการนี้ต้องอาศัยกระบวนการหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ กระบวนการนิเทศการศึกษา ซึ่ง วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2530) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา เป็นกระบวนการทำงานและร่วมมือระหว่างผู้นิเทศ และผู้รับการนิเทศ เพื่อประสิทธิภาพอันสูงสุดในการเรียนของนักเรียน" ส่วนในแง่การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษานั้น ปรีชา นิพนธ์พิทยา กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา ช่วยให้การเรียนการสอนเกิดคุณภาพ ครู และนักเรียนได้รับประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อม ส่งเสริมให้เด็กได้รับการศึกษาที่ดีกว่าเดิม ช่วยให้ผู้ปฏิบัติงานในระดับโรงเรียนปฏิบัติงานตรงเป้าหมายอย่างประหยัดเวลา ช่วยให้ครูเกิดความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานยิ่งขึ้น (ปรีชา นิพนธ์พิทยา, 2525) โดยมีบุคลากรที่ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาดังกล่าวคือ ผู้บริหาร ศึกษานิเทศก์ และครูผู้ทำหน้าที่ในการนิเทศการศึกษา

การพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษาต้องอาศัยกระบวนการบริหาร กระบวนการนิเทศ การศึกษา กระบวนการเรียนการสอน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2523) ในวงการศึกษไทย ยอมรับว่าการนิเทศการศึกษาช่วยพัฒนาปรับปรุงประสิทธิภาพการศึกษาให้ดีขึ้นได้ การนิเทศการศึกษาจึงเป็นมาตรการที่ตืออย่างหนึ่ง ที่มีผลโดยตรงต่อมาตรฐาน การจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ จึงได้กำหนดนโยบายในแผน พัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) เกี่ยวข้องกับการบริหารและการนิเทศ คือ ปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป้าหมายของแผนให้มีการ ปรับปรุงการ นิเทศ ติดตามผล และพัฒนาบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ เพื่อสนับสนุน และพัฒนาการเรียนการสอนโดยตรง

บุคลากรทางการศึกษาที่มีบทบาทโดยตรงต่อการพัฒนาการเรียนการสอนในโรงเรียน คือ ครู ครูเป็นบุคลากรที่สำคัญต่อคุณภาพในการศึกษาเล่าเรียนของเด็ก ผลเมืองของชาติจะมีความรู้ความสามารถมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพของครู เพราะผลการสอนของครูมีส่วนสัมพันธ์โดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2523) โดยเฉพาะครูประถมศึกษานั้น เป็นตัวจักรสำคัญยิ่งในการปฏิพื้นฐานด้านการศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่สอนผู้ที่อยู่ในวัยเรียนกลุ่มใหญ่ที่สุด และการศึกษาระดับประถมศึกษามีอิทธิพลต่อบุคลิกภาพ ของมนุษย์เป็นอันมาก หากครูประถมศึกษาเป็นครูที่ดีมีประสิทธิภาพ เป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้านแล้วก็จะส่งผลต่อคุณภาพการเรียนการสอนในโรงเรียนประถมศึกษา (สิริเพ็ญ เอมละออง, 2532)

การนิเทศติดตามผลการศึกษาในระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการ พัฒนาคุณภาพการศึกษานั้นในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ. 2530-2534) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา แห่งชาติ, 2531) ได้กล่าวไว้ในนโยบายด้านการบริหารและสนับสนุนดังนี้ คือ

ปรับปรุงการบริหารและการนิเทศการศึกษาให้มีประสิทธิภาพโดยเน้นการใช้แผน เป็นเครื่องมือในการดำเนินงานติดตาม กำกับ และประเมินผลอย่างเป็นระบบ นำวิชาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารงาน รวมทั้งให้มีการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อย่างประหยัด ถูกต้องและเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียน แต่ในปัจจุบันความเป็นไปได้ที่จะพัฒนาคุณภาพการประถมศึกษา ให้มีคุณภาพอย่างจริงจังนั้นเป็นไปได้ยาก ถ้าไม่อาศัยบุคลากรแต่ละองค์กรร่วมกัน เพราะเหตุว่า สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ไม่สามารถควบคุม กำกับ ดูแล และนิเทศโรงเรียนด้วยตนเองได้อย่างทั่วถึงและใกล้ชิด เพราะมีโรงเรียนในความรับผิดชอบกระจายอยู่ทั่วประเทศจำนวนมากถึง 31,394 โรงเรียน (รายงานผลความก้าวหน้า 6 ปี สปช., 2533) ซึ่งจะมอบให้หัวหน้าการประถมศึกษา ศึกษาในเขตอำเภอ เป็นผู้ดำเนินการแทน ก็พบว่า โดยเฉลี่ยแล้วจะต้องดูแลรับผิดชอบโรงเรียนประมาณ 20-60 โรงเรียน ซึ่งภารกิจปกติก็ค่อนข้างจะมากอยู่แล้ว ความเป็นไปได้ที่จะควบคุมกำกับ ดูแล และนิเทศโรงเรียนอย่างทั่วถึง และใกล้ชิดดังกล่าวนี้ จึงออกจะห่างไกลจากความเป็นจริง จึงจำเป็นต้องจัดให้มีองค์กรที่อยู่ระหว่างสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอขึ้นมา องค์กรดังกล่าวคือ กลุ่มโรงเรียน โดยอยู่ในความควบคุม กำกับ ดูแลและนิเทศการปฏิบัติงานของโรงเรียนภายในกลุ่มของประธานกลุ่มโรงเรียน และที่สำคัญส่วนหนึ่ง คือ ผู้บริหารโรงเรียน ในฐานะเป็นผู้มีบทบาทต่อการนำหลักสูตรไปใช้จะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จของหลักสูตร หลักสูตรจะไปถึงผู้เรียนหรือไม่ขึ้นอยู่กับเทคนิคการบริหารงาน เพราะผู้บริหารโรงเรียนเป็นผู้ใกล้ชิดทั้งครูและนักเรียนย่อมจะทราบความเป็นมาและความเป็นไปในการปฏิบัติงานของครูแต่ละคนเป็นอย่างดี (วิชัย ราชบุรีศิริ, 2524)

สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาระดับประถมศึกษา ในส่วนที่สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง มีโรงเรียนในสังกัด 522 โรง โดยเป็นโรงเรียนชาวเขาถึง 29 โรง (สถิติการศึกษา สปจ. ลำปาง, 2533) สถานที่ตั้งของโรงเรียนแต่ละแห่งอยู่กระจัดกระจายและห่างไกลกันตามสภาพภูมิศาสตร์ ซึ่งมีพื้นที่เป็นป่าไม้และภูเขา ร้อยละ 72.22 มีจำนวนโรงเรียนที่อยู่ห่างไกลอำเภอถึงร้อยละ 71.50 โรงเรียนที่อยู่ไกลสุด 85 กิโลเมตร (ทำเนียบโรงเรียน ปีการศึกษา, 2533 สปจ.)

ลำปาง) การคมนาคมไม่สะดวก ทำให้เกิดปัญหาการกระจายอัตรากำลังของครูไม่เหมาะสมระหว่างท้องที่ที่มีการคมนาคมแตกต่างกัน สภาพดังกล่าวทำให้การศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดไม่สามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนให้ดำเนินการได้ตรงข้อกำหนดของหลักสูตร ทำให้นักเรียนหลายท้องที่ไม่มีความรู้ความสามารถตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และเป็นผลให้การนิเทศและการบริหารการศึกษา ไม่บรรลุผลเท่าที่ควร (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง, 2533)

จากข้อมูลดังกล่าว สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ได้ดำเนินการนิเทศและติดตามผลตามนโยบายและโครงสร้างของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติมาโดยตลอด ในฐานะผู้วิจัย มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงต่อการนิเทศในระดับอำเภอ มีประสบการณ์ในการนิเทศร่วมกับผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์อำเภอ เห็นว่า การนิเทศและติดตามผล ควบคุมกำกับ ยังไม่สามารถดำเนินการได้ทั่วถึง เนื่องจากการขาดระบบในการดำเนินการที่เหมาะสม การนิเทศระดับอำเภอ กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนไม่สอดคล้องกัน บุคลากรในการนิเทศมีภารกิจในงานประจำมาก ไม่สามารถนิเทศติดตามผลได้ตามกำหนด (แผนพัฒนาการศึกษา ระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2530-2534) สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง) ดังนั้นในช่วงระยะเวลาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 จึงมีการปรับปรุงและพัฒนาการนิเทศ ทั้งในรูปแบบ เทคนิควิธีการ บุคลากรที่เกี่ยวกับการนิเทศ เครื่องมือและการใช้เวลาในการนิเทศอย่างจริงจัง โดยเป้าหมายที่สำคัญคือ ต้องการกำหนดเกณฑ์ มาตรการขั้นต่ำในการนิเทศ แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน และในเรื่องนี้ยังไม่มีผู้ใดทำการวิจัยมาก่อน ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับสภาพและปัญหาในการปฏิบัติการตามมาตรการที่เคยกำหนดในแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 6 ของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ในสังกัดระดับอำเภอ ซึ่งสอดคล้องกับโครงการนิเทศการศึกษา ในแผนพัฒนาการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาและประถมศึกษา ฉบับที่ 7 ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อสนองนโยบายในการกำหนดมาตรการและเกณฑ์ขั้นต่ำของการนิเทศ ติดตามผลของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ และเพื่อเป็นข้อมูลให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง นำไปพัฒนา ปรับปรุงมาตรการของการนิเทศติดตามผลให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
2. การศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตในการศึกษาสภาพและปัญหาในการปฏิบัติงานตามมาตรการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์ระดับอำเภอ ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง กำหนดให้ปฏิบัติ ดังนี้คือ
 - 2.1 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ
 - ประชุมหัวหน้างาน ศึกษานิเทศก์ และผู้บริหารโรงเรียน
 - ตรวจสอบพื้นที่ที่รับผิดชอบ
 - 2.2 ประธานกลุ่มโรงเรียน
 - ประชุมคณะกรรมการกลุ่มโรงเรียน หัวหน้าสำนักงานกลุ่มโรงเรียน ครูวิชาการประจำสำนักงาน ครูวิชาการกลุ่ม
 - ตรวจสอบและนิเทศติดตามผล
 - สรุปผลงานการนิเทศติดตามผล
 - สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพโรงเรียน
 - 2.3 ผู้บริหารโรงเรียน
 - ประชุมประจำเดือน ครูในโรงเรียน

- นิเทศภายในสม่ำเสมอ
- ประชุมวิชาการ
- ใช้อาคารสถานที่บริเวณโรงเรียนให้คุ้มค่าและดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย
- สรุปผลการปฏิบัติตามเกณฑ์มาตรฐานขั้นต่ำของโรงเรียน

2.4 ศึกษาในเทศก์อำเภอ

- ทำการนิเทศ โดยใช้เครื่องมือนิเทศทุกครั้ง
- ปฏิบัติงานที่กลุ่มโรงเรียนและโรงเรียนที่รับผิดชอบ
- ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำโรงเรียน
- ประเมินผลและรายงานผลการนิเทศ
- สรุปรายงานความก้าวหน้าด้านคุณภาพการศึกษา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลจากการวิจัยจะเป็นข้อมูลให้สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง นำไปพัฒนาปรับปรุงมาตรการในการนิเทศและติดตามผล เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในช่วงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 7 ต่อไป

คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

สภาพการปฏิบัติงาน หมายถึง การที่ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอได้ปฏิบัติหรือแสดงออกในการทำงานร่วมกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน

ปัญหาการปฏิบัติงาน หมายถึง ผลที่เกิดขึ้นหรือคาดว่าจะเกิดขึ้น ซึ่งเป็นข้อขัดข้องของการปฏิบัติงานตามมาตรการการนิเทศและติดตามผลที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง กำหนด

มาตรการ หมายถึง ข้อกำหนดสภาพการปฏิบัติงานที่พึงปฏิบัติได้ของผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์อำเภอ

การนิเทศ หมายถึง ความพยายามใด ๆ ของผู้มีหน้าที่นิเทศ เพื่อให้การช่วยเหลือแนะนำ อันเป็นแนวทางที่นำไปใช้ปรับปรุงและพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การติดตามผล หมายถึง การตรวจสอบผลงานเป็นระยะ ๆ ว่า การปฏิบัติงานนั้น ๆ ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

ผู้บริหาร หมายถึง หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2533-2534

ศึกษานิเทศก์ หมายถึง ศึกษานิเทศก์อำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ที่ปฏิบัติงานในช่วงปีการศึกษา 2533-2534

วิธีดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มประชากรในการวิจัย คือ

1.1 ผู้บริหารการศึกษาระดับอำเภอในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวน 610 คน คือ

- หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ จำนวน 13 คน
- ประธานกลุ่มโรงเรียน จำนวน 75 คน
- ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 522 คน

1.2 ศึกษานิเทศก์อำเภอทุกคนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง จำนวน 41 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองทั้งหมด 4 ฉบับ ดังนี้

- ฉบับที่ 1 สำหรับหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
- ฉบับที่ 2 สำหรับประธานกลุ่มโรงเรียน

ฉบับที่ 3 สำหรับผู้บริหารโรงเรียน

ฉบับที่ 4 สำหรับศึกษานิเทศก์อำเภอ

แบบสอบถามแต่ละฉบับแยกออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อศึกษาข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบ กำหนดคำตอบให้ (Check-List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงานตามมาตรฐานนิเทศติดตามผล ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางกำหนดขึ้น ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้ (Check-List) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานนิเทศติดตามผล ที่สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางกำหนดขึ้น ลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดคำตอบให้ (Check-List) และแบบปลายเปิด (Open Ended)

2.2 เครื่องมืออีกชนิดหนึ่ง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวิเคราะห์เอกสาร ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เอกสารที่เกี่ยวข้องกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการการนิเทศและติดตามผลของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ ซึ่งเอกสารที่ศึกษาได้แก่ บันทึกการประชุมแผนปฏิบัติการประจำปี บันทึกการนิเทศ แบบรายงานผลการนิเทศ

3. การสร้างเครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยลำดับดังนี้

3.1 ศึกษาเอกสาร ตำรา คู่มือการบริหารการศึกษาและการนิเทศติดตามผลการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ศึกษานิเทศก์อำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา และสร้างเครื่องมือ

3.2 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นเรียบร้อยแล้วไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบ พิจารณาแก้ไขปรับปรุง เพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับขอบเขตที่กำหนด

3.3 เครื่องมือที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ไปให้ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ได้ตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความตรงในเนื้อหา (content validity) และภาษาที่ใช้

- 3.4 นำข้อเสนอแนะและตรวจสอบแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิ ไปพิจารณาปรับปรุงร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อให้เหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้นอีกครั้งหนึ่ง
- 3.5 นำเครื่องมือที่สมบูรณ์ไปใช้ในการวิจัย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอหนังสือเพื่อขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย ไปยังสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อขอความร่วมมือจากสำนักงานการประถมศึกษาลำปาง ออกหนังสือไปยังสำนักงานประถมศึกษาอำเภอ โดยผู้วิจัย นำแบบสอบถามไปส่งที่สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เพื่อให้ผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ ได้กรอกข้อมูลแล้วส่งคืนสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ แล้วผู้วิจัยไปขอรับแบบสอบถามคืน สำหรับข้อมูลจากแบบวิเคราะห์เอกสาร ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมเอกสารด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธีแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย จำแนกตามกลุ่มของผู้ตอบแบบสอบถาม 4 กลุ่ม คือ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ประธานกลุ่มโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียน และศึกษานิเทศก์อำเภอ ในส่วนที่เป็นคำถามแบบปลายเปิด ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์เนื้อหาโดยเรียงลำดับของความถี่ และหาค่าร้อยละเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของการปฏิบัติงานของผู้บริหารและศึกษานิเทศก์อำเภอ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยายเป็นภาพรวมของจังหวัด

5. การนำเสนอผลการวิจัย

ผู้วิจัยจัดลำดับขั้นตอนการเสนอ โดยแบ่งออกเป็น 5 บทดังนี้

บทที่ 1 กล่าวถึง ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คำนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย วิธีดำเนินการ

การวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล ระยะเวลาในการวิจัย

บทที่ 2 กล่าวถึง เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 กล่าวถึง วิธีดำเนินการวิจัย และการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวม
ข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 กล่าวถึง ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 กล่าวถึง สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะในส่วนสุดท้าย

จะเป็นบรรณานุกรมและภาคผนวก